

Література:

1. Коваль Я. Економічний механізм залучення коштів трудових мігрантів громадськими організаціями з метою розвитку підприємництва в Україні / Я. Коваль // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2013. – Вип. 3(101). – С. 377-385.

2. Гошко Т. Шляхи залучення коштів трудових мігрантів в економіку України / Т. Гошко // Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія: Економіка. – 2011. – Вип 17. – С. 317-321.

3. Флейчук М. Інституційні механізми залучення коштів трудових мігрантів як інвестиційного ресурсу розвитку економіки периферійних територій західних регіонів України: Аналітична записка / М. Флейчук, О. Радіца, О. П'ятковська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1338/>

4. Хворостина О. Чому заробітчани не готові інвестувати в українські інфраструктурні проекти / О. Хворостина // LB.ua. – 17.05.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukr.lb.ua/economics/2016/05/17/335305_chomu_zarobitchani_gotovi.html

Трибушко Михайло

ст. гр. ФУПОзм – 21

Тернопільський національний економічний університет

levataxi@gmail.com

Науковий керівник – к.е.н., доцент Квасниця О.В.

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

В Україні питання забезпечення органів місцевого самоврядування фінансовими ресурсами в обсязі, достатньому для виконання ними своїх функцій та повноважень є актуальним завданням сьогодення вирішення якого сприятиме якісному виконанню органами місцевого самоврядування їхніх функцій. Зокрема особливої уваги в цьому контексті потребують питання визначення резервів розвитку фінансового потенціалу, пошук яких слід здійснювати не тільки в системі міжбюджетних трансфертів, а й в контексті активізації залучення власних ресурсів.

Функціонування та розвиток будь-якої території забезпечується наявністю фінансових ресурсів, а також вмінням раціонально їх використовувати. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування є об'єктом і реальним вираженням місцевих фінансів, а суб'єктами економічних відносин, в процесі яких вони формуються, розподіляються і використовуються, є територіальною громадою та органами місцевого самоврядування, державні органи влади, юридичні та фізичні особи.

Проблема забезпечення самодостатності органів місцевого самоврядування є багатоаспектною і вимагає комплексного вирішення питань ефективного управління коштами на локальному рівні, мотивації органів місцевого самоврядування до нарощування власної дохідної бази, стимулювання соціально-економічного розвитку територій [1, с. 44].

На обсяги фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування впливає багато чинників, головні серед яких: розподіл повноважень між органами державної влади і місцевим самоврядуванням; розподіл дохідних джерел державного та місцевого бюджетів; чинна система оподаткування, перелік податків і внесків, їх ставки, пільги; організація міжбюджетних відносин і порядок надання трансфертів місцевим бюджетам з державного бюджету; стан фінансового ринку країни й реальні можливості органів місцевого самоврядування у сфері використання запозичених (кредитів) і залучених коштів (місцевих позик); склад і фінансовий стан підприємств та інших суб'єктів господарювання, які належать до місцевого господарства; конкретні зусилля органів місцевого самоврядування, спрямовані на забезпечення соціально-економічного стану територій, населених пунктів, пошук альтернативних джерел доходів [2, с. 148].

Серед викликів, які постали перед органами місцевого самоврядування та потребують миттєвого реагування, у концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні є тенденція до погіршення якості надання населенню високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг на відповідних територіях, внаслідок ресурсної неспроможності переважної більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження [3].

Для стимулювання пошуку додаткових джерел формування фінансових ресурсів органами місцевого самоврядування повинні застосовуватися різноманітні напрямки активізації місцевої економічної ініціативи, у тому числі: розвиток підприємництва, створення нових підприємств, що орієнтуються на місцеві джерела сировини, забезпечують насамперед потреби внутрішнього ринку; сприяння місцевою владою залученню інвестицій та їх ефективного використанню; упровадження інновацій у виробничу сферу, створення нової продукції; розвиток сфери послуг; запровадження й використання різноманітних інструментів та механізмів стимулювання місцевого економічного розвитку (у т.ч. програм соціально-економічного розвитку, кластерів, національних проектів, механізмів державно-приватного партнерства та ін.); розширення сфери дії фінансових інструментів стимулювання місцевого економічного розвитку (у т.ч. інвестиційних субвенцій, бюджету розвитку у складі місцевого бюджету, комунальних банків, муніципальних цінних паперів, філіалів банківських установ) [4, с. 6].

Перспективними є такі напрями зміцнення ресурсного забезпечення розвитку територій: створення ресурсних пулів як тимчасового об'єднання ресурсів суб'єктів місцевої економіки, доходи і витрати якого акумулюються в єдиному фонді з подальшим їх розподілом згідно із завчасно встановленими пропорціями; активізація міжмуніципального співробітництва у напрямку інтеграції ресурсів; формування кластерних структур як механізму мобілізації внутрішніх ресурсів території [5, с. 223].

Для зміцнення ресурсного забезпечення органів місцевого самоврядування та надання їм досить широких повноважень необхідно прагнути до досягнення реальної бюджетної самостійності і фінансової децентралізації через удосконалення системи регулювання міжбюджетних відносин, посилення інвестиційної складової місцевих бюджетів, підвищення ефективності управління коштами місцевих бюджетів та посилення контролю і відповідальності за дотриманням бюджетного законодавства.

Література:

1. Квасниця О.В. Імперативи реалізації фінансової політики органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації / О.В. Квасниця // Світ фінансів. – 2016. – №4. – С. 43-55.

2. Кириленко О.П. Місцеві фінанси: підручник / за редакцією О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677 с.

3. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

4. Біла С.О. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні / С.О. Біла, О.В. Шевченко, М.О. Кушнір, В.І. Жук. – К.: НІСД, 2013. – 54 с.

5. Ольшанський О. Ресурсне забезпечення розвитку території: двомірний підхід / О. Ольшанський // Публічне управління: теорія та практика. – 2013. – №4 – С.220-225.

Фармус Ірина

ст. гр. ФУПОМ-21

Тернопільський національний економічний університет

Pekeina_iryana@ukr.net

Науковий керівник – к.е.н., доцент Горин В.П.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЇХ АЛЬТЕРНАТИВА

В умовах складної економічно-соціальної ситуації в Україні все більше загострюються питання соціального захисту та забезпечення.